

УДРУЖЕЊЕ ФОНД ДИЈАСПОРА ЗА МАТИЦУ БЕОГРАД
Сремска 6/4
Београд

Двадест година од оснивања Удружења «Фонд дијаспора за матицу»
Важније чињенице

Удружење „Фонд дијаспора за матицу” основано је 3. августа 1999. године, на иницијативу српске дијаспоре. Акција за формирање Фонда је покренута одмах по почетку агресије НАТО пакта 1999. године. Фонд је основан као трајна хуманитарна организација, са три основна циља: да помаже обнову земље порушене током агресије НАТО пакта; да учествује у решавању најтежих хуманитарних проблема; да доприноси очувању националног, културног и духовног идентитета српског народа.

У веома кратком року од оснивања, у Фонд је уплаћено око 15 милиона немачких марака (преко 7 милиона евра), сакупљених од прилога више хиљада припадника српске дијаспоре и њихових страних пријатеља. Само у Швајцарској било је преко 5.000 донатора.

Фондом руководе Управни одбор од 9 чланова (6 из дијаспоре и 3 из матице) и Надзорни одбор од 5 чланова (3 из дијаспоре, 2 из матице). Области деловања Фонда можемо описати у оквиру пет целина; обнова и изградња; појединачна хуманитарна помоћ угроженим појединцима, породицама и удружењима; помоћ Косову и Метохији; помоћ Српској православној цркви; очување националног и културног идентитета српског народа.

I.Обнова и изградња

Од прикупљених средстава, Фонд је током 1999. и 2000. године у обнову земље инвестирао преко 6 милиона ДЕМ. Највећи део тих средстава уложен је у изградњу и обнову мостова, путева, породичних кућа, болница, вртића и остале инфраструктуре порушене за време агресије НАТО 1999. године.

Фонд је финансирао изградњу следећих мостова: Мост на Великој Морави код Варварина 1,479.720 CHF; мост на Западној Морави (Јасика), код Крушевца 250.000 ДЕМ; мост на Дунаву „Вардаринска дуга”, код Новог Сада 1.000.000,00 ДЕМ.

Војсци Југославије Фонд је донирао 300.000 ДЕМ за обнову порушених касарни током агресије НАТО.

За учешће инжињерије Војске Југославије у обнови и изградњи путне мреже у Шумадији и Поморављу, исплаћено је 353.376 ДЕМ.

За обнову прехрамбеног комбината «Собовица» код Крагујевца, Фонд је издвојио 100.000 ДЕМ.

Из средстава Фонда финансирана је обнова оштећених болница, и то: Дечијег одељења Болнице „Драгиша Мишовић“ 185.370 ДЕМ; Дечијег одељења Ортопедске Клинике „Бањица“ 100.000 ДЕМ; пружена је помоћ Здравственом центру Ћуприја у набавци ургентно потребне опреме 20.000 ДЕМ, као и Здравственом центру „Студеница“ у Краљеву.

У изградњу Ургентног блока болнице у Аранђеловцу издвојено је 100.000 евра. Рад Фонда нагло је прекинут блокадом и узурпацијом средстава, октобра 2000. године. Уз велико залагање Управе и пријатеља Фонда, преостала главница узурпираних средстава враћена је Управи септембра 2008.

Након тога, Фонд је обновио рад и од тада, поред осталог помогао:

Изградњу новог дечијег обданишта у Голупцу.

За отклањање последица земљотреса у Краљеву, Фонд је издвојио 130.000 евра (реконструкција болнице, средње школе, спомен-капела у оквиру комплекса Меморијала жртвама масовног стрељања 1941. од стране Фашистичких Немачких окупатора).

За санацију последица катастрофалних поплава 2014. и 2015. године, Фонд је уложио више од милион (1, 000.000) евра, од чега 750. 000 евра за 9 општина у Србији и 275. 000 евра помоћи за 5 општина у Републици Српској.

Реализовани су бројни пројекти у 9 општина у Србији: Обреновац 100.000 евра, Кладово 120. 000 евра, Крупањ 100.000 евра , Параћин 100.000 евра, Коцељева 100.000 евра, Осечина, Ваљево, Рековац и Голубац (100. 000 евра).

У Републици Српској помоћ је расподељена општинама: Шамац, Челинац, Зворник, Нови Град и Лопаре.

II. Појединачна хуманитарна помоћ

Фонд хуманитарно помаже сем појединаца и патриотска удружења грађана: Удружења породица киднапованих и убијених са Косова и Метохије, Удружење жена са Косова и Метохије, Удружење српско-руског пријатељства са Косова и Метохије, Удружење мајки жртава из Републике Српске, КУД из Новог Пазара, Културни центар из Косовске Митровице, Удружење Милутин Миланковић, Друштво за дечију и церебралну парализу из Крагујевца, Удружење оболелих од мултипл склерозе из Београда и др. удружења у хуманитарној вредности од 70.000 евра (593. 220 РСД).

Појединачне помоћи и донације:

Стдентима избеглим са КиМ, настањеним у Нишу, Немањи и Александру Лекићу 2.000 евра;

Помоћ осмочланој породици Виријевић из Грачанице, 95.000 РСД;

Ратном војном ивалиду из Аранђеловца, Александру Раковићу 170.000 РСД;

Мајци једанаесторо деце, Маји Ковачевић из Краљева, помоћ за санацију куће 150.000 РСД;

Миле Шево, избеглица из Босне и Херцеговине, за куповину куће у Осечини 5.000 евра;

Малолетним Јовановићима Драгани и Недељку из Осечине, без родитељског старања, помоћ за завршетак породичне куће 500.000 РСД;

Цветку Ристићу из Кушића код Скелана, Република Српска, 5.000 евра за куповину грађевинског материјала за завршетак породичне куће;

Породици Мирка Иваниша избеглице са Косова и Метохије, 10.000 евра за куповину монтажне куће на периферији Земуна;

За подизање споменика Борки Вучић у Осечини 1000 евра;

Избеглој породици Станишић из Хрватске за поправку куће у Старим Бановцима 100.000 РСД;

Помоћ дечаку из Гораждевца Богдану Букумирићу 2.000 евра. Дечак је био жртва терористичког напада Албанаца на реци Бистрици, добио је 7 прострелних рана које су излечене, али је остао инвалид;

Самохраној мајци два детета, из Крагујевца, Сандри Јоцић 5.000 евра;

Самохраном оцу четворо деце Јовановићу из Мокрина 100.000 РСД;

Породици Чукић с једанаесторо деце са Косова и Метохија, која се настанила у Крагујевцу 1000 евра за намирнице;

Избегло породици из Кинске крајине, Слободана Додига за куповину окућнице 2.000 евра;

Тринесточланој породици Ахметовић протераној са Косова и Метохије, 2.000 евра за завршетак куће у Борчи код Београда;

Породици Дубић из Сувог Лукавца са Косова и Метохије 1000 евра;

На иницијатицу „Савеза Срба“, помоћ избеглој породици из Хрватске, Мила Стојанца, за санацију куће оштећене у пожару 100.000 РСД;

Помоћ Жарку Николићу из села Јовце код Јагодине за куповину грађевинског материјала за поправку породичне куће 200.000 РСД;

Другим породицима, појединцима и Удружењима 1999. године до данас.

III. Помоћ најугроженијима на Косову и Метохији

У последњих 5 година, Фонд пружа редовну хуманитарну помоћ Народним кухињама у Покрајини Косово и Метохија. Фонд сваког месеца издваја по 100 000 динара за набавку основних животних намирница за потребе Народних кухиња. Овај вид континуиране помоћи се остварује тако што Хуманитарна организација „Мајка девет Југовића“, чији је оснивач Рашко-призренска епархија, утврђује које су намирнице приоритетне за народне кухиње у Покрајини, а Фонд регулише обавезе према добављачима.

Непосредно након увођења такси од стране Приштинских власти на робу из Србије, Фонд је, поред редовне месечне помоћи, Народним кухињама на Косову и Метохији ванредно доделио 200. 000 динара.

Одговарајући на недавни Апел владике Теодосија за хитну хуманитарну помоћ српском народу, Фонд је ванредно доделио 1.178 400 динара (10. 000 евра).

Председник Управног одбора Фонда инж. Милоје Милићевић, из Берлина је преко Фонда упутио личну донацију Народним кухињама у износу од 500 евра и члан Фонда, Мирко Луковић из Швајцарске 200 швајцарских франака.

Поред новчане помоћи Народним кухињама, Фонд је помогао изградњу новог дечијег обданишта у Брњици, код Грачанице, 140. 000 евра, које похађа око 100 деце предшколског узраста

На иницијативу студентске организације „Осмех на дар“, Фонд је финансирао набавку школских табли и друге школске опреме за 20 српских школа у Косовском Поморављу у износу од 216.000 РСД.

На иницијативу Удружења „Жена са Косова и Метохије“, Фонд је обезбедио Светосавке награде за 200 ђака и 50 студената са Косова и Метохије у износу од 9000 евра. Додељена је и новчана помоћ Културном центру „Драгица Живковић“, из Косовске Митровице од 230. 000 РСД.

У оквиру сталне помоћи избеглим и прогнаним породицама, Фонд је помогао куповину 10-ак напуштених сеоских кућа и имања за стално збрињавање породица са Косова и Метохије и из Хрватске, у износу од преко 100. 000 евра.

Рашко-призренској епархији дата је помоћ парохијском храму у Пећи 500.000 РСД, и помоћ за санирање манастира Дубоки поток 2.000 евра.

На молбу владике Теодосија, Фонд је доделио помоћ за лечење од леукемије девојчице Катарине Милутиновић, из Лепосавића 100. 000 динара.

IV. Помоћ Српској православној цркви

Један од важних видова активности Фонда јесте и пружење помоћи у очувању духовности српског народа. Најважнији примери те помоћи су: Фонд је доделио новчану помоћ Штампарији Патријаршије у износу од 15. 000 ДЕМ;

Будимљанско-никшићкој епархији Фонд је доделио помоћ за подизање храма палим борцима Мојковачке битке 10.000 евра;

Браничевској епархији за обнову манастира Милива 10.000 евра;

Горњокарловачкој епископији помоћа за реконструкцију храма у Плашком, Република Хрватска, 10.000 евра;

Шумадијској епархији помоћ поводом 600-те годишњице манастира Каленић 30. 000 евра (проширење конака, монографија о манастиру на француском језику) и донација манастиру Прерадовац 1.000 евра;

Српској православној општини Банатско Велико Село за подизање новог храма 10.000 евра;

Сремској епархији, женском манастиру Света Петка 120.000 РСД;

Српској православној општини Чапљина за обнову Храма пребиловачких мученика 5.000 евра.

V. Очување националног, културног и духовног идентитета српског народа

Полазећи од циљева Фонда, утврђених Статутом, Управа је обезбеђивала значајну помоћ за очување националног, културног и духовног живота српског народа.

У том смислу финансијски је подржавала најстарије и највредније културне и научне институције и штампање дела од посебног значаја за национални, културни и духовни идентитет. Важнији примери:

- Штампање «Граматике српског језика» и «Задужбинарства у српској дијаспори», у издању Вукове задужбине, 16.500 евра

- Штампање «Историје српског народа», «Књига о Његошу», «Песништво Његоша», у издању Српске књижевне задруге, 10.000 евра.

- Превођење и штампање књиге «Србија у Великом рату 1914-1918», аутора академика Мире Радојевић и Љубодрага Димића – 15.000 евра. Књига је доживела више издања на српском, енглеском, руском, немачком, македонском и словачком језику. У припреми је издање на кинеском језику. Књига је успешно дистрибуирана широм света, тако да се налази у најпознатијим библиотекама, научним, културним и образовним институцијама земаља Европе, Америке, Азије и Аустралије. Књига је излагана на Међународним сајмовима књиге у Београду, Пекингу, Франкфурту, ХанOVERУ, Минску и Москви. Свему томе значајан допринос дали су Министарство спољних послова и Министарство културе и информисања Србије, као и надлежне Епархије СПЦ.

- Монографија «Метохија» у издању Прометеја 115.000 РСД.

- Више књига српских војсковођа о одбрани земље.

У оквиру едиције «Мостови», Фонд је издао три књиге и брошуру дијаспоре о средствима и резултатима рада. Књиге су припремљене добровољним радом, без хонорара или било какве накнаде, а највећи део трошкова, њихово штампање, покрио је

др Милоје Милићевић, председник У правног одбора Фонда, личним средствима (око 4.000 евра).

Фонд је улагао у обнову и у подизање значајних споменика, као што су: спомен-обележје жртвама у Пребиловцима 10.000 евра, Мојковцу, Краљеви, Клепцима (9. 000 евра), Аранђеловцу (2.000 ДЕМ) и другим местима.

Сем Светосавских награда ученицима и студентима са КиМ, Фонд је у више наврата додељивао и стипендије младим пољопривредницима Фондације „Борка Вучић”, 38. 000 евра.

На иницијативу српског расејања и из њихових прилога, Фонд је основао Фондацију за младе таленте из математичке и техничких наука «Сања Миленковић», током 1999. и 2000. године ова Фондација је стипендирала 30 студената. Средства Фонда су узурпурана 2001. године и још увек нису врећена (око 150.000 евра). Сва досадашња настојања да се средства врате и приведу намени, нису дала резултата.

VI. Правци будућих активности

Управа Фонда, у складу са Статутом и у границама могућности, наставља своју богату и разноврсну хуманитарну активност, усмерену преваходно на пружање помоћи најугроженим људима на Косову и Метохији, избеглицима и расељеним лицима са малолетном децом.

«Фонд дијаспора за матицу», већ двадесет година функционише искључиво на добровољном раду. Нико од чланова Управе, функционера или чланова Фонда не прима, нити је икад примио, било какав вид надокнаде, награде, хонорара, за било који рад у оквиру Фонда. Сви чланови Скупштине или других органа сами покривају трошкове својих путовања и смештаја ради учешћа на седницама или извршавања послова Фонда, укључујући и оне чланове из најудаљенијих делова света. (САД, Аустралије, ЈАР).

На иницијативу председника Управног одбора Фонда, др инж. Милоја Милићевића, Управа Фонда већ двадесет година у континуитету ради на реализацији три иницијативе:

1. Подизање српског Меморијалног центра свим српским жртвама у 20-том веку, попут споменика «Арарат» у Јеревану, Јерменија и «Јад Вашен» у Тел Авиву, Израел.

2. Припрема и издавање српског «Србослова» (Требника), са основним чињеницама из историје, културе и духовности српског народа, за младе из расејања;

3. Изградња (установљење) «Српског дома» у Београду, као установе сусрета матице и расејања у непрекидном повезивању у култури, историји, традицији и свим другим областима. Дом би уједно био седиште Фонда, Фондације за младе таленте «Сања Миленковић» и Библиотеке српског расејања, јединствене културне установе.

У Београду, 15. 07. 2019. године

Живадин Јовановић, с.р.
директор

Др инж. Милоје Ж. Милићевић, с.р.
председник Управног одбора

Драгомир Вучићевић с.р.

секретар